

Sprawozdanie

komisyi gminnej o wniosku posła Fruchtmanna względem uchwalenia ustawy gminnej dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 d. u. k. N. 29. i dla miasteczek.

Wysoki Sejmie!

Ustawa gminna dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 L. 29 dz. u. k. i dla miasteczek na sesyi z r. 1890 przez Wysoki Sejm uchwalona, nie uzyskała najwyższej sankcyi. Powody odmowy sankcyi w odezwie Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 24. czerwca 1890 L. 6043 podane, przedstawił Wydział krajowy w sprawozdaniu o czynnościach swoich za czas od 1. lipca 1890 do 31. października 1891.

W bieżącej sesyi sejmowej poseł Fruchtmann uczynił wniosek, aby Wysoki Sejm uchwalił tę samą ustawę gminną z temi jedynie zmianami, które c. k. Rząd w celu umożliwienia najwyższej sankcyi jako konieczne wskazał.

Poseł Fruchtmann motywował swój wniosek głównie tem, że należy się spieszyć z uchwaleniem ustawy gminnej dla miast mniejszych i miasteczek, aby można rychlej przystąpić do reformy ustawodawstwa gminnego dla wsi.

Komisyja gminna zastanawiając się nad tym wnioskiem uchwałą Wys. Sejmu z d. 14. marca 1892 L. 1071 tej komisyi przekazany, doszła do przekonania, że zasadnicze powody, dla których c. k. Rząd uchwały sejmowej do Najwyższej Sankeyi nie przedłożył, nie są trafne.

Mianowicie postanowienia §. 29. uchwalonej przez Wys. Sejm ustawy, według których każdy członek Rady gminnej pod grozą grzywny obowiązany jest przyjąć wybór do pewnych komisyj i poruczone mu funkcyje w tych komisjach należycie pełnić, — nie mogą być zasadniczo niedopuszczalne, skoro analogiczne postanowienie zawarte jest w ustawie dla Bukowiny z dnia 9. grudnia 1869 i tamże obowiązuje. Zakwestyonowanie prawa Wydziału krajowego do wydawania rozporządzeń raz na zawsze ustąpić tu powinno w obec wyraźnego twierdzenia ustawy z dnia 10. czerwca 1866 L. 13 dz. u. kr., która to prawo wprost uznaje.

Nadto komisyja zwraca uwagę na okoliczność, iż w przedłożeniu Wydziału krajowego, które w r. 1890 stanowił substrat do obrad komisyi gminnej nad ustawą dla mniejszych miast i miasteczek, zawarty był §. 109 mający unormować środki zaradcze na wypadek, gdyby gmina policyi miejscowej należycie nie sprawowała; — te postanowienia komisyja z projektu do ustawy na żądanie JW. Komisarza rządowego choć niechętnie usunęła, li tylko w tym celu, aby rychło sankcyonowanie ustawy umożliwić.

Nareszcie okazuje się obecnie potrzeba zmiany postanowień §. 87. obecnie obowiązującej ustawy (§. 88. nowego projektu) w tym kierunku, aby gminom zabezpieczyć prawidłowy i skuteczny pobór dodatków do podatku konsumcyjnego, o czem komisya osobne sprawozdanie do L. 435 Wysokiemu Sejmowi przdkłada.

Komisya była przeto zdania, że ponownem uchwaleniem ustawy gminnej dla mniejszych miast i miasteczek należy przeprowadzić rokowania z c. k. Rządem w tym celu, aby zarzuty przeciw uchwalonej z r. 1890 ustawie usunąć i takowe postanowieniami §. 109. dawnego projektu Wydziału krajowego, tudzież zmianami §. 87. obecnie obowiązującej ustawy (§. 88. ustawy w r. 1890 uchwalonej) uzupełnić.

Wprawdzie przewlecze się przez to reforma ustawy dla mniejszych miast i miasteczek, lecz przewłoka ta potrwa tylko kilka miesięcy, gdyż spodziewać się należy, że Sejm w jesieni b. r. znowu będzie zwołany, a korzyści, któreby wynikły z utrzymania pierwotnej uchwały sejmowej i jej uzupełnienia we wskazanych kierunkach, co najmniej zrównoważy niekorzyści z kilkumiesięcznej tylko zwłoki wypłynąć mogące.

Wyrażając zarazem zdanie, że uchwalenie ustawy gminnej dla mniejszych miast i miasteczek po za następną sesyę sejmową odroczyć nie należy, komisya wnosi:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w celu umożliwienia w drodze konstytucyjnej wprowadzenia w życie ustawy gminnej dla miast, nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 l. 29 dz. u. kr. dla miasteczek w myśl uchwalonego przez Sejm w r. 1890 projektu do ustawy i uzupełnienia tego projektu w kierunku w niniejszem sprawozdaniu wskazanym, i aby na przyszłej sesyi sejmowej nowy projekt do ustawy przedłożył.

Lwów 30. marca 1892.

Przewodniczący:

Gustaw Romer w. r.

Sprawozdawca:

Fruchtman w. r.